

PROIECT DE LECȚIE

Model propus de ApTI în cadrul proiectului Digital Rights Advocacy în parteneriat cu ABA ROLI

Unitatea de învățământ:

Profesor: X

Data: X

Disciplina: Logică și argumentație

Clasa: a IX-a

Tema lecției: Deepfake-uri și impactul lor în societate

Tipul lecției: transmitere și însușire de noi cunoștințe

Obiective generale: capacitatea de analiză logică, capacitatea de decizie în funcție de criterii date. identificarea unor noi metode de diseminare și analiză informațiilor, și creația și distribuția de produse media sintetice. **Identificarea posibilelor atingeri aduse asupra drepturilor omului prin prisma uzului tehnologiilor *deepfake*.** Dezvoltarea gândirii critice cu privire la conținutul digital.

Obiective operaționale:

O1 – să cunoască ce este un produs media sintetic numit *deepfake*

O2 – să înțeleagă cum se construiește un produs *deepfake*

O3 – să identifice și să exemplifice produse *deepfake*

O4 – să înțeleagă posibilele atingeri aduse la adresa drepturilor omului prin uzul de *deepfake* (esențial)

Strategia didactică:

Metode: expunerea, explicația didactică, dezbateră, reflecția personală, aplicația

Mijloace: videoclipuri de pe YouTube, discuție deschisă și analiză audio-video la clasă

Evaluare: chestionare orală, observarea sistematică a elevilor

Bibliografie și resurse online:

What are deepfakes? How fake AI-powered audio and video warps our perception of reality. Ce sunt deepfakes? Cum falsifică AI audio și video falsurile audio și video distorsionează percepția noastră asupra realității. 15.06.2023

<https://www.businessinsider.com/guides/tech/what-is-deepfake>

What are deepfakes and how can you spot them? "Ce sunt deepfake-urile și cum să le depistezi?" 13.01.2020.

<https://www.theguardian.com/technology/2020/jan/13/what-are-deepfakes-and-how-can-you-spot-them>

Deepfakes (Generative Adversarial Network).

<https://www.cvisionlab.com/cases/deepfake-gan/>

Revenge and deepfake porn laws to be toughened. "Legile privind pornografia de răzbunare și deepfake vor fi înăsprite." 27.06.2023

<https://www.bbc.com/news/technology-66021643>

A Look at Global Deepfake Regulation Approaches. O privire asupra abordărilor globale privind reglementarea Deepfake. 24.04.2023

<https://www.responsible.ai/post/a-look-at-global-deepfake-regulation-approaches>

Proiect de Lege privind utilizarea responsabilă a tehnologiei în contextul fenomenului deepfake. 04.04.2023

https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?idp=20853

Cum se luptă parlamentarii Puterii cu tehnologia deep fake: Închisoare 6 luni-2 ani pentru „falsul sever” nemarcat, pe internet sau în mass-media (propunere de lege). 06.05.2023

<https://www.startupcafe.ro/taxe/parlamentari-putere-tehnologia-deep-fake-inchisoare-falsul-sever-internet-mass-media-propunere>

Reality+, (Realitate+), Editura Penguin Random House, autor David Chalmers. Capitolul 13 *Can we avoid being deceived by deepfakes?. "Putem evita să fim înșelați de deepfake-uri?"*

Secvențele lecției	Timp	Ob · Op ·	Conținutul lecției	Strategia didactică			Strategii de evaluare
				Metode	Mijloace	Forma de organizare	
1. Moment organizatoric	2'		Se creează condițiile optime pentru desfășurarea lecției: - se realizează prezența după catalog; - se asigură pregătirea clasei pentru desfășurarea activității;	expunerea conversația	F2F, Youtube	- frontal	

			- se pregătesc materialele didactice.				
2. Identificarea posibilelor cunoștințe despre subiect	4'		Se pun întrebări care au ca scop identificarea cunoștințelor despre deepfake ale elevilor “Ați mai întâlnit termenul de deepfake?” “Dacă da, unde l-ați întâlnit și în ce context a fost folosit?” „Ce credeți că este un produs deepfake?” “Pentru ce putem folosi un produs deepfake?” “Vi se par periculoase produsele deepfake pentru drepturile omului?”	- conversația	Întrebări la clasă	- Frontal -individual	- evaluare orală prin sondaj -aprecieri verbale
3. Anunțarea lecției și a obiectivelor operaționale	2'		Se enunță titlul lecției: “<u>Deepfake-uri și impactul lor în societate</u>” și se specifică pe scurt ceea ce urmează a fi dezbătut în cadrul lecției. Se pune accent pe elementele drepturilor omului și posibilelor probleme/atingeri aduse de deepfake-uri la adresa acestora în echilibru cu libertatea de exprimare.	- expunerea - explicația	- Video YouTube	- frontal	
4. Dirijarea învățării (desfășurare a lecției)	24'	O1 O1 O2	Definiție Deepfake Un deepfake este o imagine sau o înregistrare audio-video artificială (o serie de imagini) generată de un tip special de învățare automată (machine learning) numită <i>deep learning</i> , de unde provine și numele de <i>deepfake</i> . Cum sunt făcute Deepfake-urile Codificator/decoficator.	- expunerea - explicația expunerea - explicația	proiector Youtube/conversație	-frontal individual -frontal individual	Aprecieri verbale

			<p>Generative Adversarial Networks Site-uri unde poti face deepfake-uri cu usurinta, drag and drop</p>	<p>- explicația și demonstrația (dacă este cazul)</p>				
		O3	<p>Cum sunt folosite Deepfake-urile</p> <p>Exemple pozitive (umor, satiră, muzee, ascunderea identității persoanelor vulnerabile)</p> <p>Un exemplu, în sensul acesta, este LyreBird, o companie canadiană care folosește tehnologii deep synthesis (un alt tip de deepfake, audio) pentru a clona vocile celor care și-au pierdut vocea, permițându-le să "vorbească" în continuare.</p>	<p>- expunerea/discuțiile</p>			individual	Observare a sistemica a elevilor
		O3	<p>Exemple negative</p> <p>Deepfake-urile pot fi o armă potentă pentru crearea de dezinformare și haos informațional pe internet. De multe ori, acestea sunt folosite pentru șantaj sau pentru dăunarea asupra reputației unei persoane.</p>	<p>- expunerea - explicația - conversația</p>	<p>Discuție/opinii despre situația ipotetică prezentată</p>		- Frontal -individual	Aprecieri verbale
		O3	<p>Exemplu</p> <p>Maria are 17 ani și încă este în liceu. Într-o zi, ajungând acasă după o zi lungă de pregătiri pentru bacalaureat, primește un mesaj pe WhatsApp de la un număr pe care nu-l recunoaște. Vede că este un fișier video. Ezită, pentru o secundă, să-l deschidă. Știe că, de</p>	<p>Exemplificare</p> <p>- expunerea</p>	<p>Discuție</p> <p>-</p> <p>Video (dacă nu există proiector, atunci tablă)</p>		-individual Individual Frontal	

		<p>O3 obicei, asemenea fișiere nedorite pot să conțină conținut sexual sau pornografic. Zice că mai bine vede ce este, de curiozitate, și deschide fișierul. Toată lumea i se topește în fața ochilor când își vede fața pusă, lipită pe corpul altcuiva, într-un film porno. Maria este acum șantajată de un fost partener, amenințată că acest video va fi lansat pe internet dacă ea nu se împacă cu el.</p> <p>O3</p>	<p>- explicația</p> <p>Exemplificare</p>		<p>Frontal Individual</p>	<p>Aprecieri verbale</p>
		<p>Ce poate face Maria?</p> <p>Cum putem depista un deepfake</p> <p>Deepfake-urile sunt de obicei sub format audio-video, doar că asta nu este o regulă. Deepfake-urile pot apărea sub orice format disponibil pentru creator (foto, video, audio, și așa mai departe), doar că cele video rămân cele mai convingătoare și puternice arme psihologice de dezinformare.</p> <p>Patru întrebări esențiale pentru identificarea deepfake-urilor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sunt detaliile clare sau obscure? 2) Cum arată lumina, este clară sau obscură? 3) Se potrivesc și sincronizează cuvintele cu imaginile? 	<p>- expunerea - explicația</p> <p>Exemplificare</p> <p>- expunerea - explicația</p> <p>Exemplificare</p> <p>explicatia</p> <p>- expunerea</p> <p>exemplificare</p>	<p>caiete</p> <p>tabla -cartea</p> <p>caiete</p> <p>tabla -cartea</p> <p>caiete</p> <p>tabla</p>	<p>Individual Frontal</p> <p>Individual Frontal</p>	

			<p>4) Produsul respectiv este dat de o sursă de încredere?</p> <p>Exemplu și aplicare</p> <p>Videouri Donald Trump, Obama si Joe Biden certandu-se pe Minecraft</p>		<p>caiete</p> <p>Youtube/conversatie</p> <p>Youtube/conversatie/opinie despre situația ipotetică</p>	<p>Frontal individual</p>	
<p>5.Drepturile omului și Deepfake</p>	<p>Parte din timpul dirijării în clasei</p>	<p>O5</p> <p>Drepturile omului sunt drepturile noastre fundamentale, cele precum dreptul la viața privată, printre altele. Deepfake-urile, ca orice produs informațional, sunt protejate de libertate de exprimare, dar și pot aduce atingeri la aceste drepturi fragile ale noastre. De aceea, o discuție esențială este cea despre relația dintre deepfake-uri și drepturile omului și balanță adecvată.</p> <p>O reglementare foarte strictă, una care vede tot ce este deepfake ca fiind, prin natura sa de produs media sintetic, ceva negativ și cu potențial malițios, obturează realitatea uzului multiplu al acestor tehnologii și potențialul pozitiv pe care astfel de tehnologii îl pot avea,</p>	<p>Expunere și Exemplificare</p> <p>Listă drepturi ale omului (care se aplică și în spațiul digital)</p>	<p>Youtube/Poze/Tablă</p>	<p>Frontal Individual</p>	<p>Aprecieri verbale Observare Întrebări</p>	

			când sunt folosite în scopuri umanitare sau medicinale, artistice și educaționale.				
6. Asigurarea transferului și a retenției	13'	O4	<p>Se prezintă exemple de deepfake-uri pentru fixarea cunoștințelor predate.</p> <p>Elevilor li se cere, la comun, să identifice diverse videoclipuri de pe YouTube sau TikTok și să identifice dacă acestea sunt sau nu sunt produse deepfake. Elevilor li se cere să identifice posibile pericole aduse la adresa drepturilor omului prin uzul de deepfake-uri.</p>	<p>- conversația</p> <p>- expunerea</p>	fisa de lucru I făcută în timp real cu elevii la clasă accentul pus pe drepturile omului și retenția discuției despre drepturile omului	- frontal	-aprecieri verbale
7. Conexiunea inversă (feed-back-ul)	4'		<p>Se evidențiază impactul unor astfel de tehnologii în viața de zi cu zi. Se așteaptă răspunsul elevilor în legătură cu aceste tehnologii.</p> <p>Se solicită elevilor prezentarea scurtă a unor posibile atingeri aduse drepturilor omului prin uzul unor astfel de tehnologii.</p>	<p>- conversația</p> <p>- explicația</p>	<p>- Elevii sunt așteptați să împărtășească diverse convingeri și opinii legate de tocmai ce au învățat. Aceștia sunt încurajați să se gândească la cum pot fi folosite asemenea tehnologii în viitor - și dacă sunt sau nu sunt periculoase pentru drepturile omului.</p>	- frontal -individual	Conversați

Fisa de lucru I

Stabiliți dacă următoarele videoclipuri sunt sau nu făcute folosind tehnologii deepfake. .

Conține următorul videoclip urme ale uzului de tehnologii deepfake?

1. Președinți Americani jucându-se jocul popular *Minecraft*

<https://www.youtube.com/watch?v=-pGT5jLlxb4&pp=ygUfZG9uYWxkIHRydW1wIG1pbmVjcmFmdCBkZWVwZmFrZQ%3D%3D>

Răspuns

Da/Nu/Nu știu.

Motivați răspunsul.

Aduce un astfel de video o atingere drepturilor omului celor vizați în video?

Răspuns

Da/Nu/Nu știu.

Motivați răspunsul.

Conține următorul videoclip urme ale uzului de tehnologii deepfake?

2. Președintele României, Klaus Iohannis, la emisiunea românească *Vrei să fii miliardar?*

<https://www.youtube.com/watch?v=ROfHUXCij-s>

Răspuns

Da/Nu/ Nu știu

Motivați răspunsul.

Aduce un astfel de video o atingere drepturilor omului celor vizați în video?

Răspuns

Da/Nu/Nu știu.

Motivați răspunsul.

